

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

Алла СВІТЛИЧНА
(протокол «01» 09 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(вибіркова навчальна дисципліна)

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ**

освітньо-професійна програма _____ « Готельно-ресторанна справа» _____
спеціальність _____ 241 Готельно-ресторанна справа _____
галузь знань _____ 24 Сфера обслуговування _____
рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
факультет _____ технологій тваринництва та продовольства _____

Полтава

2025-2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

Мова викладання _____ державна _____

Розробник: Лідія Купчення, доцент кафедри підприємництва і права, к. юрид. наук

01 вересня 2025 року

 _____ Лідія КУПЧЕНЯ

Погоджено гарантом освітньої програми «Готельно-ресторанна справа»

01 вересня 2025 року

 _____ Олена КАЛАШНИК

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Готельно-ресторанна справа»
протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності _____ Віктор ЮХНО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Форми здобуття освіти
	денна
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3,0
Місце в індивідуальному навчальному плані студента	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	24ІГРС_бд_24
Семестр	3
Лекції (годин)	16
Лабораторні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	90
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Надати майбутнім фахівцям знання про сферу обслуговування як специфічного виду діяльності, законодавче регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування, а також сформувані та розвинути у ЗВО програмні компетентності, які необхідні для визначення, аналізу проблем правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування та розробки заходів щодо їх вирішення і визначення їх ефективності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування» є навчальна дисципліна «Історія та культура України», яка вивчалася раніше.

4. Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

– загальні:

ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

– фахові:

СК 03. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.

СК 05. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

5. Результати навчання:

РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

РН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.

РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу	Знати і розуміти основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування
	Вміти використовувати на практиці основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування
	Володіти уміннями вирішувати професійні ситуаційні завдання у сфері діяльності суб'єктів сфери обслуговування
РН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.	Знати і розуміти сучасні тенденції правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування
	Вміти використовувати на практиці знання щодо сучасних тенденцій правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування
	Володіти уміннями вирішувати професійні ситуаційні завдання з урахуванням сучасних тенденцій правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування
РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості	Знати і розуміти основні принципи соціальної відповідальності
	Вміти діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості
	Володіти навиками вирішувати професійні ситуаційні завдання з позицій громадянської свідомості
РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	Знати і розуміти правові принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування
	Вміти використовувати на практиці знання щодо правових принципів і технологій організації роботи суб'єктів сфери обслуговування
	Володіти навиками застосування на практиці знань щодо правових принципів і технологій організації роботи суб'єктів сфери обслуговування

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, бесіда);
наочні методи (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування);
практичні методи (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики),
методи самостійної роботи (виконання вдома завдань самостійної роботи),
методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу),
метод використання життєвого досвіду,
навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації),
методи усного контролю: залік
інтерактивні методи (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування
Тема 2. Організаційно-правові питання діяльності суб'єктів сфери обслуговування.
Тема 3. Легітимація діяльності суб'єктів сфери обслуговування
Тема 4. Договірне регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування
Тема 5. Правові основи розробки бізнес-плану підприємства
Тема 6. Юридична відповідальність суб'єктів сфери обслуговування
Тема 7. Правове регулювання припинення діяльності суб'єктів сфери обслуговування.
Тема 8. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств готельно-ресторанної індустрії.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 241ГРС_бд_24			
	усього	у тому числі		
л		практ.	с.р.	
Тема 1. Основи правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування	11	2	2	7
Тема 2. Організаційно-правові питання діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	10	2	-	8
Тема 3. Легітимація діяльності суб'єктів сфери обслуговування	12	2	2	8
Тема 4. Договірне регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування	12	2	2	8
Тема 5. Правові основи розробки бізнес-плану підприємства	12	2	2	8
Тема 6. Юридична відповідальність суб'єктів сфери обслуговування	11	2	2	7
Тема 7. Правове регулювання припинення діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	11	2	2	7
Тема 8. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств готельно-ресторанної індустрії	11	2	2	7
у т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-
Усього годин	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма 241ГРС бд 24
1	Тема 1. Основи правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування	2
2	Тема 3. Легітимація діяльності суб'єктів сфери обслуговування	2
3	Тема 4. Договірне регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування	2
4	Тема 5. Правові основи розробки бізнес-плану підприємства	2
	Тема 6. Юридична відповідальність суб'єктів сфери обслуговування	2
6	Тема 7. Правове регулювання припинення діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	2
7	Тема 8. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств готельно-ресторанної індустрії	2
	Разом	14

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма 241ГРС бд 24
1	Тема 1. Основи правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування	7
2	Тема 2. Організаційно-правові питання діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	8
3	Тема 3. Легітимація діяльності суб'єктів сфери обслуговування	8
4	Тема 4. Договірне регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування	8
5	Тема 5. Правові основи розробки бізнес-плану підприємства	8
6	Тема 6. Юридична відповідальність суб'єктів сфери обслуговування	7
7	Тема 7. Правове регулювання припинення діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	7
8	Тема 8. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств готельно-ресторанної індустрії	7
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань не передбачено, за кожною темою достатньо завдань на самостійне опрацювання в рамках самостійної роботи.

11. Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання	
	денна форма	
РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу	- опитування; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи	- залік
РН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.	- опитування; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи	- залік
РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	- опитування; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи	- залік
РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	- опитування; - презентація; - виконання завдань самостійної роботи	- залік

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни денна форма

Назва теми	Форми контролю результатів навчання ЗВО			Разом
	опитування	презентація	самостійна робота	
Тема 1. Основи правового забезпечення діяльності суб'єктів сфери обслуговування	3	5	5	13
Тема 2. Організаційно-правові питання здійснення підприємництва.	3	5	-	8
Тема 3. Легітимація діяльності суб'єктів сфери обслуговування	3	5	5	13
Тема 4. Договірне регулювання діяльності суб'єктів сфери обслуговування	3	5	5	13
Тема 5. Правові основи розробки бізнес-плану підприємства	3	5	5	13
Тема 6. Юридична відповідальність суб'єктів сфери обслуговування	3	5	5	13

Тема 7. Правове регулювання припинення діяльності суб'єктів сфери обслуговування.	3	5	5	13
Тема 8. Особливості правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств готельно-ресторанної індустрії.	-	5	5	10
Всього	20	40	40	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання

Опитування (0-3 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	ЗВО у повному обсязі знає, розуміє і вміє використовувати на практиці основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування; аналізує сучасні тенденції правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування; розуміє принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування, робить відповідні висновки; аргументує свої думки
2	ЗВО показує знання, розуміє і вміє використовувати на практиці основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування; аналізує сучасні тенденції правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування; розуміє принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування, робить відповідні висновки; робить незначні помилки під час відповідей.
1	ЗВО частково показує знання, розуміє і вміє використовувати на практиці основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування; аналізує сучасні тенденції розвитку правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування; розуміє принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування, робить відповідні висновки проте орієнтується на підказки викладача
0	ЗВО не знає, не розуміє і не вміє використовувати на практиці основні положення законодавства України та права міжнародних спільнот, що регламентують діяльність суб'єктів сфери обслуговування; аналізує сучасні тенденції правового забезпечення розвитку суб'єктів сфери обслуговування; розуміє принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів сфери обслуговування, робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки

Шкала та критерії оцінювання

Виконання презентації (0-5 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	ЗВО у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, робить відповідні висновки; аргументує свої думки
4	ЗВО правильно виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, робить відповідні висновки

3	ЗВО виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, орієнтуючись на підказки викладача, робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки
2	ЗВО не у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням з незначними недоліками, відповідає на поставлені додаткові питання, робить висновки, орієнтуючись на підказки викладача; не може аргументувати свої думки
1	ЗВО не у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням, не відповідає на поставлені додаткові питання, не робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки
0	ЗВО не виконав презентацію

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань самостійної роботи (0-5 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	ЗВО у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, робить відповідні висновки; аргументує свої думки
4	ЗВО правильно виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, робить відповідні висновки
3	ЗВО виконав презентацію за обраним питанням, відповідає на поставлені додаткові питання, орієнтуючись на підказки викладача, робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки
2	ЗВО не у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням з незначними недоліками, відповідає на поставлені додаткові питання, робить висновки, орієнтуючись на підказки викладача; не може аргументувати свої думки
1	ЗВО не у повному обсязі виконав презентацію за обраним питанням, не відповідає на поставлені додаткові питання, не робить відповідні висновки; не може аргументувати свої думки
0	ЗВО не виконав презентацію

Форма проведення семестрового контролю знань ЗВО згідно з робочим та навчальним планом – *залік*

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: ноутбук, хмарні додатки Google, Internet-браузери, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор, екран).Бібліотека юридичної літератури ПДАУ (<https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka-yurydychnoyi-literatury>), Електронний репозитарій ПДАУ (<http://dSPACE.pdau.edu.ua:8080>).

Перелік інструментів, обладнання, устаткування та програмного забезпечення, потрібного для вивчення навчальної дисципліни, забезпечує навчальна аудиторія 485.

13. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання* – усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал; перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату;

- *щодо академічної доброчесності* – ЗВО повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з

урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Процедура розгляду справ щодо порушення норм академічної доброчесності учасниками освітнього процесу здійснюється згідно з Положенням про Комісію з академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету;

- щодо відвідування занять для ЗВО відвідування занять є обов'язковим.

- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти – особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. На ЗВО поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо;

- щодо оскарження результатів оцінювання здійснюється за Положенням про оцінювання результатів навчання ЗВО в Полтавському державному аграрному університеті після оголошення результатів поточного або семестрового контролю, коли здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Для оскарження результату оцінювання ЗВО звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Порядок оскарження результатів атестації ЗВО регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті.

12. Рекомендовані джерела інформації

Нормативні:

1. Господарський процесуальний кодекс України № 1798-XII від 06.11.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України : від 06 липня 2005 року № 2747-IV. *Відом. Верховної Ради України*. 2005. № 35–37.
3. Конституція України від 28 червня 1996 року (із змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141.
4. Цивільний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356

Основні:

1. Готельно-ресторанний бізнес: навч. посібник. [Електронний ресурс] / О.А.Ніколайчук, Н. С. Приймак, О. А. Сімакова, А. В. Слащева, Ю. А. Горяйнова, Ю. М. Коренець, О. А. Боднарук, О.А. Пусікова,Є.Г. Клевцов; ред. О.А. Ніколайчук. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2022. 250с.
2. Готельно-ресторанна справа: навчальний посібник для аудиторної та позааудиторної роботи студентів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа / автори: Матвійчук Л.Ю., Чепурда Л.М., Лютак О.М., Сидорук С.В.,Смаль Б.А., Лепкий М.І., Подоляк В.М., Зубехіна Т.В, Громик О.М., Дащук Ю.Є. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2023. 356 с.
3. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум / В. О. Бажанов, О. О. Білик-Ромашенко, Т. В. Боднар, Е. М. Грамацький, І. А. Діковська, А. О. Кодинець, О. В. Кохановська, Р. А. Майданик, Л. В. Панова, Ю. Д. Притика, Л. І. Радченко, В. В.Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І. А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024.368 с.
4. Організація готельно-ресторанної справи : наук.-допом. бібліогр. покажч. / [упоряд. О. В. Олабоді, Т. П. Фесун] ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 213 с.
5. Правознавство : підручник ; за заг. ред. С. В. Петкова ; Ун-т ім. А. Нобеля. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 359 с.
6. Шпиталенко Г. А. Правознавство : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] ; М-во освіти

і науки України. 6-те вид. випр., та допов. Київ : Каравела, 2023. 599 с.

Допоміжні:

1. Купчення Л.І., Батигіна О.М. Аграрні ноти як новий правовий інструмент залучення коштів у сільське господарство України. *Право та інновації*. 2024. № 2 (46). С. 46-52.

2. Купчення Л.І. Якість, безпечність та екологічність продукції у контексті членства України в міжнародних спільнотах. Якість та безпечність продукції у внутрішній і зовнішній торгівлі й торговельне підприємництво: сучасні вектори розвитку і перспективи: колективна монографія; за ред. О.В. Калашник, С.Е. Мороз, І.О. Яснолоб. Полтава. Видавництво ПП «Астроя». 2022р С.220-237.

3. Купчення Л. І. Окремі питання правової регламентації програмного забезпечення в агросфері. *Актуальні правові проблеми інноваційного розвитку агросфери*: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Харків, 20 лист. 2020 р.). За ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги, Т. В. Курман. Харків : Юрайт, 2020. С. 186-189.

4. Купчення Л.І., Романчук І.В. Правове забезпечення становлення «зеленої» моделі післявоєнного відновлення економіки України. *Розвиток України в умовах мілітарного впливу: соціально-правові, економічні та екологічні аспекти* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф Київ : ВАІТЕ, 2023. Т. 1. С. 369-373.